

Titel: IX

Citation: "IX", i *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968.*
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-g02-shoot-d1e321111/facsimile.pdf> (tilgået 19. juli 2024)

Anvendt udgave: Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

bagmand for Maribo Amt i de District (B. Christensen). Jeg begriber meget vel, at man kan forestille sig det ogsaa en uagtet flere Maade, og at man virkelig selv kan have gjort sig dette klart, men jeg tror, at det er en Uforstaaelse, at vi Andre ikke tillade, nemlig da Grundloven blev vedtaget, eller den paagjældende Paragraph blev diskutert, blev oplyst om disse Ting; thi det er klart, troer jeg, at Pluraliteten maaske havde opstillet Stillingen vedts faaledes, som den tidligere har været, og at det netop var i Bifølgeligheden en Fortolkning efter Maaden og ikke efter Bogstavet. Men et vigtigt Argument skal jeg tillade mig at anføre, som ittemindste for mig har været aldeles afgørende, og det er, at det Ministerium, der har foreslået den nærværende Valglov umulig kan have tænkt paa Andet end paa den personlige Stilling, thi det er klart ubærligt i de Præmisses, hvormed dette Ministerium i sin Tid anbefalede det hele Stillingssystem til Hans Majestæt. Det hedder nemlig der: „det er Ministeriets Overbeviisning, at omendkjønt dette System ogsaa har sine Ulemper, saa har det den overordentlige Fordel, at Kandidaterne herved underkastes en Prøve, der ligesaaletid kan bestaa af den Raad og Urdømmen som af den, hvis private Liv ikke er rent.“ Det forekommer mig, at disse Ord aldeles bestemt angaa, hvad man har tænkt sig, da nærværende Paragraph blev nedskrevet, og paa den samme Maade har jeg opstillet den paagjældende Paragraph i Grundloven, og jeg kan derfor af denne Grund ikke godt sige for det Momentet, der er størst, skønt jeg maaske erklære, at der ellers kunde anføres Grunde for det.

Dahl: Derimod den personlige Stilling ikke var bleven paabudt saa strengt, som den blev det ved Forordningen af 7de Juli f. A., troer jeg ikke, at personlig Stilling vilde have fundet Sted, thi det blev erklæret i begge Staterforsamlinger og tydeligt fra flere Sider, at den danske Nation var beklædt af en saa stor Beskedenhed, at den netop vilde gaae ind paa Stillingen; man frygtede for, at de værdige og dygtige Mand vilde undvære at stille sig, fordi det kunde synes frastøtende for deres Hæle. Jeg tror nu vel, at der er en stor Del Sandhed deri, og at, dersom man ikke saa strengt havde paabudt den personlige Stilling, vilde denne ikke have fundet Sted, og hvis man derfor anser den for et Gode, det, man ogsaa nu behøvet paabude den, thi uagtet den engang er brugt, troer jeg dog, at den ellers snart vil gaae af Brug.

B. Høising: Jeg skal tillade mig at rette det Spørgsmaal til den ærede Ordfører, om han ikke antager, at i det Tilfælde, at det af den ærede 2de kongesigtede Rigsdagsmand (Tscherning) gjorte Forslag gik igjennem heri Aalen, det i saa Fald maatte være tilladt enhver, som havde lyst dertil, at stille sig i samtlige Landets 100 Valgsdistrikte. Dette forekommer mig ittemindest, naar man vilde være konsekvent, at maatte blive Forslagets Bølge. Men under Forudsætning af denne Konsekvens, vilde Bifølgelsen af Forslaget til at stille sig alene blive den, at man i enhver Valgsdistrikt vilde blive berettiget til at komme paa de Raad, der saaledes havde gjort sig den Uleilighed at sende Stemmedecler om, at de vilde stille sig til alle Valgsdistrikte, medens man ikke havde lyst til at komme paa Raad, der net vilde vælges, men som kun havde tilladelse til et enkelt District. Det synes mig ikke at kunne antages, at dette skulde være den eneste praktiske Bølge af Grundlovens Bestemmelse, og dette vilde det dog vist blive under den angivne Forudsætning.

Formanden: I Anledning af hvad den ærede Rigsdagsmand har tyttet skulde jeg kun bemærke, at han vistnok har overfiet den følgende § 30.

Bregendahl: Jeg skal blot tillade mig den Bemærkning, at jeg tror, at det med Hensyn til Spørgsmaalet om den personlige Stilling er aldeles ligegyldigt, om Nr. 65 gaar igjennem eller ikke; gaar det igjennem, er det ganske vist, at den personlige Stilling ikke i Valgloven er opstillet som en nødvendig Betingelse for at blive valgt, men Bestemmelsen om, at hver Valgsdistrikt vælger en blandt dem, der have stillet sig til Valg, bliver desangtet stående i Grundloven, og jeg skulde meget tvivle paa, om ikke Valgbestemelsen, om ogsaa Forslaget under Nr. 65 som ind i Valgloven, dog vil forbrø, at personlig Stilling skal finde Sted.

Mr: Hvis det her omhandlede Endringsforslag kunde have

den Bølge, som den nævnte ærede Taler først formodede, saa skulde jeg udringet have stemt derfor, thi da var der opnaaet den saube Frihed for Valgerne til at kunne komme paa hvem de vilde, inderst man nu søger at tilvejebringe en Frihed for Valgcandidaten, der kun behøver i en Frihed til at blive hjemme. Den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amt i de Valgsdistrik (Balthazar Christensen) bemærkede, at da Stænderne i sin Tid tilraadede den personlige Stilling, da var det noget Nyt, nu derimod have vi Erfaringen for os. Men har da denne Erfaring vist os Stillingen forsøkelig? Jeg mener Nei. Man har ikke set et eneste Tilfælde, hvor Valgerne eller de Valge bare have besluttet sig derover. Det synes derimod at utvise sig i Stemmningen, at man har været meget vel tilfreds med denne Blygt for enhver Kandidat til at stille sig, og denne Blygt troer jeg ogsaa bør vedblive; jeg tror, der bør gives Valgerne Mulighed til, lige indvillig det sidste Distrikt, ofte netop i det sidste Distrikt, at kunne forevise sig om Kandidatens Ansøgelse angaaende det ene eller andet Punkt, som ofte først i disse Momenter træder frem for Betragtningen. Naar Stillingen ikke finder Sted, saa vil Valget mere udgaae af formødtne Besteminger; skal Kandidaten derimod stille sig selv, saa kan der ikke foretages saadanne sidste Betragtninger, hvorfor jeg ogsaa tror, at det er i Valgernes saube Interesse. Jeg stemmer derfor for, at den vigtigste personlige Stilling skal bibeholdes.

J. A. Hansen: Jeg skal blot tillade mig den korte Bemærkning, at selv om Forslaget under Nr. 65 gaar igjennem, saa vil dog den personlige Stilling ikke derved falde bort; thi den vil indtræde, idet — forsaavidt den, som agter at lade sig vælge, ikke personligen stiller sig — en Anden som stiller vil indtræde i hans Sted ved Valget, saa at den Fortælle, som er opnaaet ved den personlige Stilling, den vil tilsværet bevaages beholtes. Forøvrigt skal jeg kun tilføje, at der i Reglen vel ogsaa vil ske, hvad der skee forrige Gang, at Valgcandidaterne selv vilde stille sig. Jeg skal kun endnu endnu hie nogle Ord med Hensyn til hvad den ærede Rigsdagsmand for Frederiksborg Amt 6de Valgsdistrikt (Ostermann) har anført. Han som tillagde paa en Ytring, som vi høppigen, i den Tid, vi have debatteret Valgloven, have hørt, nemlig at den enkelte Rigsdagsmand eller Minister troer at kunne bede, hvortledes Pluralitet af Forsamlingens Medlemmer have opstillet et vist Ord eller en vis Sætning i Grundloven. Jeg tror utvirekkelig at maatte forvare imod, at en enkelt Rigsdagsmand har Ret til at sige eller paastaa, at Pluralitet af Rigsdagsmændene har opstillet den og den Sætning bestemt paa den og den Raade. Jeg tror ikke, at nogen Anden kan sige dette end Forsamlingens Pluralitet. Med Hensyn til dette Tilfælde her, da vil Pluraliteten nu vise, hvortledes Pluraliteten af Forsamlingens Medlemmer har foreskrevet Utrykket i Grundloven, og jeg tror ikke, at Regn her er berettiget til at sige Noget derimod.

Ordføreren: Det er dog vistnok aldeles anegteligt, at naar der ikke har været en Aftensning under Grundlovens Behandling, som tydelig viser, hvilken Mening der saa til Grund for den Bestemmelse, som dengang blev laagen, saa ere de, der nu vilde argumentere fra Grundlovens Afgjærelse, udfølgende til at tale om hvad der efter derved Ansøelse har været Majoritetens Mening, thi der er ikke nogen anden Raade til at komme ind paa Sagen end ved at ubvise de Ansøelser, hvorfra man gik ud, og saa gaar det jo altid gjerne, saa, at enhver troer for sin Mening at have de fleste med sig. Man har naturligvis ingen Bivild for at have Ret, men man minder jo, om jeg saa maa sige, om den Løst, i hvilken man selv har levet, det Indvillig, man selv har modtaget, og det tror man er det Mindeligste. Det er saa ved saaledes at falde det Forhølgende tilbage i Grundloven, at de Ansøelser fornyes, der maaske have Indvirkelse paa nærværende Sags Afgjærelse, forsaavidt de virkelig tilligere lade til Grund for den tidligere Afgjærelse. Forsaavidt der ærede Medlem lever i i Begyndelsen af sine Bemærkninger utvire, at naar Bestemende blev beret, saa var det dog en Anden, som ganske træder i hans Sted, man jeg dog tillade mig den Bemærkning, at dette dog virkelig for dem, der lægge Vægt paa den personlige Stilling, er en daarlæg Trøst, thi man kan ikke saaledes altid holde sig til Fuldmagtigen, Andefalderen, eller hvad jeg nu skal kalde ham; senere kommer selve Kandidatens Personlighed i Betragtning, og det